

Euroopan unionin
neuvosto

Luxemburg, 20. kesäkuuta 2016
(OR. en)

10393/16

COAFR 187
ACP 94
CFSP/PESC 509
RELEX 540
MIGR 119
POLMIL 64
CIVCOM 119

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	20. kesäkuuta 2016
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	9807/16
Asia:	Sahel – Neuvoston päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3447. istunnossaan 20. kesäkuuta 2016 hyväksymät päätelmät Sahelista.

Neuvoston päätelmät Sahelista

1. Malin rauhan ja sovinnon sopimuksen allekirjoittaminen vuosi sitten oli keskeinen merkkipaalu Sahelin rauhan ja vakauden luomisessa. Tilanne Malissa ja Sahelissa on kehittynyt parempaan suuntaan. Silti jäljellä on merkittäviä kansallisia, alueellisia ja rajat ylittäviä haasteita. EU vahvistaa olevansa sitoutunut tukemaan aluetta 20. huhtikuuta 2015 hyväksytyssä Sahelin alueen toimintasuunnitelmassa 2015–2020 esitetyllä tavalla sekä panemaan Malin rauhan ja sovinnon sopimuksen täytäntöön yhdessä muiden välitystoimiin osallistuvien jäsenten ja kansainvälisen yhteisön kanssa.
2. EU antaa tunnustusta viiden maan – Mauritanian, Malin, Burkina Fason, Nigerin ja Tšadin – muodostaman G5 Sahel -ryhmän poliittiselle johtajuudelle sekä Afrikan unionille, Länsi-Afrikan valtioiden talousyhteisölle (ECOWAS) ja YK:lle niiden toiminnasta alueen valtaviin turvallisuus-, muuttoliike-, hallinto- ja kehityshaasteisiin vastaamiseksi, ja se vahvistaa sitoutuneensa tukemaan maiden johtamia ja alueellisia aloitteita, kuten G5 Sahelia. Tässä yhteydessä neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan (korkea edustaja) koolle kutsumaan toiseen ministerikokoukseen, joka pidettiin Brysselissä 17. kesäkuuta ulkoasiainministerien sekä G5 Sahelin puheenjohtajan ja pysyvän sihteerin kanssa. Neuvosto kehottaa korkeaa edustajaa, Saheliin nimitettyä EU:n erityisedustajaa, Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita jatkamaan ponnistelujaan G5 Sahelin ja EU:n välisen kumppanuuden lujittamiseksi edelleen. Lisäksi neuvosto on tyytyväinen kolmenväliseen Libyan, Nigerin ja Tšadin ulkoministerien kanssa G5-kokouksen yhteydessä pidettyyn rajaturvallisuuskokoukseen, jossa korkea edustaja korosti konkreettisen yhteistyön tarvetta.

3. EU pitää erityisen tärkeänä ylläpitää aktiivista yhteistyötä Sahelin alueella ja myös suhteessa naapurimaihin Maghrebin alueella ja Libyaan. EU:lla on alueella merkittävä rooli, ja se käyttää kaikkia välineitään edistääkseen diplomatiaa, pitkän aikavälin kehitysyhteistyötä, ihmisoikeuksia, vakauttamista, selviytymiskykyä, humanitaarista apua sekä turvallisuutta, johon myös YTPP-operaatiot pyrkivät. Neuvosto on tyytyväinen kokonaisvaltaisen lähestymistavan täytäntöönpanon edistymiseen Sahelissa. Se pitää erityisen tarpeellisenä varmistaa, että saatavilla olevia välineitä käytetään strategisesti ja koordinoitusti tehokkuuteen ja synergiaan tähdäten, ja puuttua epävakauden ja laittoman muuttoliikkeen perimmäisiin syihin.
4. EU pitää myönteisenä perustuslaillisen järjestyksen palauttamista Burkina Fasoon, jolle EU on ollut erityinen kumppani, sekä vaalien pitämistä Nigerissä ja Tšadissa. Se muistuttaa myös sitoutuneensa tukemaan osallistavia ja läpinäkyviä demokraattisia prosesseja, erityisesti poliittista vuoropuhelua, keskeisiä demokraattisia instituutioita ja toimijoita sekä kestäväää kehitystä, mikä hyödyttää koko väestöä ja liittyy kiinteästi turvallisuustilanteen parantamiseen, kuten EU:n Sahelia koskevassa turvallisuus- ja kehitysstrategiassa todetaan.
5. EU tuomitsee voimakkaasti kaikki terrori-iskut, joita AQIM, Daesh, Ansar Dine ja Boko Haram ja niihin yhteydessä olevat ryhmät ovat kohdistaneet siviiliväestöön sekä kansallisiin ja kansainvälisiin joukkoihin Nigerissä, Malissa, Burkina Fasossa ja Norsunluurannikolla samoin kuin YK:n vakautusoperaatioon (MINUSMA) Malissa. Se osoittaa kunnioitusta terroriväkivallan siviiliuhreille ja antaa tunnustusta Sahelin vakauttamista tukemaan sitoutuneiden maiden joukkojen tekemille uhrauksille. Se korostaa, että rikosten tekijät on tärkeää saattaa oikeuden eteen, ja pitää myönteisenä Ranskan jatkuvaa osallistumista Barkhane-operaation avulla, jolla on keskeinen merkitys terrorismin torjunnalle Sahelissa. Tässä yhteydessä EU painottaa, että kaikkien osapuolten on varmistettava siviiliväestön – YK:n henkilöstö ja humanitaarisen avun työntekijät mukaan lukien – suojelu sekä ihmisoikeuksien kunnioitus ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattaminen.

6. EU on huolissaan siitä, miten hidasta ja vähäistä edistyminen Malin rauhan ja sovinnon sopimuksen täytäntöönpanossa on tähän asti ollut. EU vetoaa kaikkiin allekirjoittajaosapuoliin, jotta ne tekisivät kaikkensa pannakseen sopimuksen nopeasti täytäntöön ja toteuttaakseen asiaankuuluvat sitoumuksensa, jotka koskevat muun muassa hallinnon hajauttamisen ja sovinnon prosesseja, Pohjois-Malin kehittämisstrategian täytäntöönpanoa ja turvallisuusalan uudistuksen vauhdittamista sekä aseistariisunta-, demobilisaatio- ja sopeuttamisprosessia (DDR). EU pitää myönteisenä allekirjoittajaosapuolten saavuttamaa edistystä seurantakomitean sopiessa 13. ja 14. kesäkuuta periaatteista ja aikatauluista pohjoisosan välivaiheen vallanjakojärjestelyjä varten. EU kehottaa erityisesti kaikkia osapuolia panemaan täytäntöön sovitut siirtymäkauden hallinnolliset järjestelyt sekä toimittamaan kattavat ja ennalta päätetyt luettelot entisten kapinallistaistelijoiden määräalueille vetäytymistä varten. Rauhanprosessin häiritsijät joutuvat vastaamaan tekojensa seurauksista. Kestävä ja osallistava rauhanrakentaminen, johon erityisesti naiset ja haavoittuvat ryhmät aktiivisesti osallistuvat, on äärimmäisen tärkeää. EU antaa tunnustusta Algerialle sen ratkaisevasta roolista Malin rauhanprosessissa. EU tukee voimakkaasti MINUSMAN työtä ja sen läheistä yhteistyötä muun muassa YK:n pääsihteerin erityisedustajan kanssa. EU jatkaa turvallisuusalan uudistuksen ja DDR-prosessin tukemista tiiviisti koordinoiden MINUSMAN ja YTPP-operaatioiden kanssa. Neuvosto pitää myös tervetulleena EU:n jäsenvaltioiden osallistumista MINUSMA-operaatioon, EUTM Mali -operaatioon sekä EUCAP Sahel Mali- ja EUCAP Sahel Niger -operaatioihin.
7. EU on erittäin huolissaan muuttajien salakuljetuksen ja ihmiskaupan sekä huumausaineiden ja aseiden laittoman kaupan kasvusta Sahelin alueella. Tällainen laiton toiminta vaikuttaa kielteisesti alueen vakauteen ja turvallisuuteen. Lisäksi se on tulonlähde terroristiryhmille ja kasvattaa muita Sahelin vakauden uhkia. EU on huolissaan myös siitä, että rikollisverkostot voivat heikentää oikeusvaltiota, julkista valtaa ja turvallisuus- ja oikeusjärjestelmien toimivuutta alueen maissa. EU on valmis työskentelemään alueen maiden kanssa toteuttaakseen tehokkaita toimenpiteitä, joilla estetään rikollisverkostojen toimet ja tuhotaan tällaisten verkostojen laittomat liiketoimintamallit. Tuki turvallisuusalan valmiuksien kehittämiselle Sahelin alueen maissa on aivan ensisijaisen tärkeää, ja EU ja sen jäsenvaltiot ovat sitoutuneet käyttämään kaikkia asianmukaisia välineitä tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

8. EU pitää sekä kiireellisenä että välttämättömänä käsitellä Länsi-Afrikasta Sahelin kautta EU:hun pyrkivien laittomien muuttajien määrän kasvua, erityisesti kulkua Nigerin kautta Libyaan, ja ihmishenkien vaarantamista tässä prosessissa. EU palauttaa mieleen Vallettan toimintasuunnitelman ja 23. toukokuuta 2016 annetut neuvoston päätelmät muuttoliikkeen ulkoisista näkökohdista sekä muistuttaa, että muuttoliikekriisi nykyisellään vaatii sekä välittömiä että pitkän aikavälin toimia ja sellaisen laajemman, tasapainoisen lähestymistavan soveltamista, joka perustuu keskinäiseen vastuuseen ja vuoropuheluun sekä muuttoliikkeen perimmäisten syiden ratkaisemiseen. Olennaista on kaikkien muuttoliikkeeseen liittyvien kysymysten, lähtömaihin paluu ja takaisinotto mukaan lukien, käsittely yhteistyössä. On tärkeää puuttua Sahelin alueen laittoman muuttoliikkeen perimmäisiin syihin ja pyrkiä muun muassa inhimillisen kehityksen ja turvallisuuden lisäämiseen. Rajat ylittävien kysymysten yhdenmukainen hallinta on elintärkeä tekijä Sahelin alueen ja naapurimaiden vakauden ja turvallisuuden kannalta. EU toistaa sitoutuneensa tukemaan muuttoliikkeen hallintaa ja yhdenmukaisia rajaturvallisuutta Sahelin alueella ja Tšad-järven ympäristössä. Tätä varten se pyrkii edistämään selviytymiskykyä, hallintoa, kehitystä ja turvallisuutta toimin, jotka ovat osa yleistä kokonaisvaltaista lähestymistapaa.
9. Tässä yhteydessä neuvosto panee merkille Euroopan komission ehdotuksen uusien kumppanuuskehysten perustamisesta. Ne ovat keino parantaa muuttoliikkeen hallintaa alkaen ensisijaisista unionin ulkopuolisista lähtö- ja kauttakulkumaista.

10. EU pitää myönteisenä Afrikkaa koskevan EU:n erityisrahaston (EUTF) myötävaikutusta. Erityisrahasto on tärkeä lisäväline, jota on tarkoitus käyttää strategisesti vahvistamaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa Sahelin vakauteen, turvallisuuteen ja selviytymiskykyyn nähden. EU tehostaa edelleen yhteistyötä Sahelin alueen maiden kanssa keskinäisen vastuun periaatetta noudattaen. Tässä yhteydessä EU:n erityisrahaston hankkeet, joiden avulla pyritään kestävällä tavalla vastaamaan arvioituihin tarpeisiin ja saavuttamaan mitattavissa olevia vaikutuksia sekä välittömästi että pitkällä aikavälillä, pysyvät edelleen olennaisena osana EU:n pitkäaikaisia yhteistyöpyrkimyksiä alueella. EU pitää myönteisinä G5 Sahel - kumppaneidensa pyynnöstä hyväksytyjä hankkeita, joihin kuuluu turvallisuus- ja rajaturvallisuushankkeita alueen valvonnan sekä laittomien virtojen ja salakuljetuksen torjunnan tehostamiseksi. EU korostaa eri aloitteiden tiiviin koordinoinnin sekä turvallisuusalan uudistuksen pidemmän aikavälin ohjelman tarvetta.
11. EU painottaa kokonaisvaltaisen lähestymistavan merkitystä väestönkasvun moninaisten haasteiden käsittelyssä ja vahvistaa nuorison olevan yhtenä prioriteettina Sahelissa. On olennaista tarjota nuorille osallistavaa peruskoulutusta, ammatillista koulutusta ja parempia työllisyysmahdollisuuksia sekä luoda heitä varten työpaikkoja ja valoisampia taloudellisia näkymiä, jotta voidaan vahvistaa kehitystä, torjua väkivaltaisia ääriliikkeitä ja radikalisoitumista sekä välttää muuttopaineiden kasvua. EU kehottaa laatimaan osallistavia ja sukupuoleen perustuvia aloitteita, joilla vahvistetaan naisten keskeistä roolia Sahelin alueen yhteiskunnissa. Väestönkasvun hallinta edellyttää myös suurempaa edistymistä naisten voimaannuttamisen ja tyttöjen yhdenvertaisten koulutusmahdollisuuksien aloilla, jotta taattaisiin alueen kestävä kehitys, kasvu ja vauraus.

12. EU korostaa, että sen Malissa ja Nigerissä toteuttamat YTPP-operaatiot – EUCAP Sahel Mali, EUTM Mali ja EUCAP Sahel Niger – merkitsevät jatkuvaa ja kehittyvää panosta Sahelin alueen vakauden luomiseen läheisessä yhteistyössä isäntämaiden hallitusten kanssa. EU pitää erityisen tärkeänä vahvistettua yhteistyötä alueen kanssa. Tätä voidaan kehittää myös YTPP-toimien pohjalta, esimerkiksi tarjoamalla koulutusta, kehittämällä valmiuksia sekä tukemalla G5 Sahelin alueellista yhteistyötä. Tähän vahvistettuun yhteistyöhön tulisi liittyä koordinoinnin tehostaminen Sahelissa toimivien YTPP-operaatioiden sekä muiden aluetta koskevien EU:n ja jäsenvaltioiden välineiden ja ohjelmien kesken, EU:n Afrikka-hätärahasto mukaan lukien, ja myös turvallisuutta ja kehitystä tukevien valmiuksien kehittämistä koskevan aloitteen (CBSD) puitteissa. Päätoimeksiantojen keskeistä asemaa painottaen neuvosto pyytää samalla ulkosuhdehallintoa tarkastelemaan edelleen jäsenvaltioita tiiviisti kuullen ja yhdessä komission yksiköiden kanssa, millaisia mahdollisuuksia on alueellistaa YTPP-operaatiot mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.
-